

Felles begreper vs. fleksibilitet

Lærdom fra Skatteetatens begrepsarbeid

Nordterm 2025

Reykjavik 11. juni

Mission

**The Norwegian Tax Administration
ensures the financing of our public
services**

**All taxpayers and declarants
comply with the rules relating
to taxes and duties**

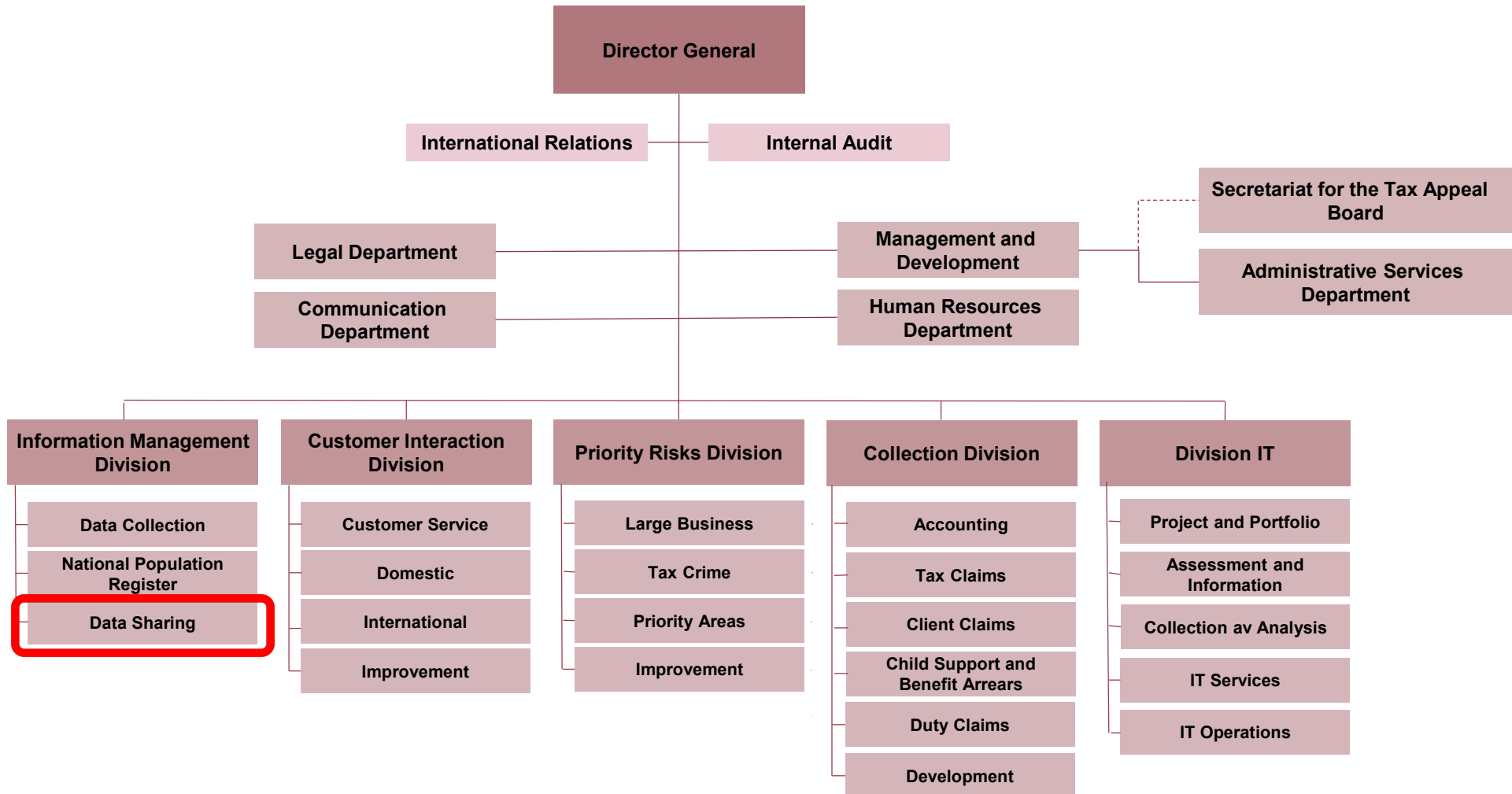
**The Norwegian Tax Administration
ensures users access to register
data and high-quality information**

**We instil and maintain the public's
trust in the Norwegian Tax Administration**

Organisation

Norwegian Tax
Administration

Kristine
Kvalsnes

Charlotte
Johannessen

TEAM TERM

Begrepskatalogen gir oversikt over:

- legaldefinisjoner og begreper
- faguttrykk
- metadata
- informasjonselementer
- synonymer
- kilder
- fagområder
- relasjoner
- ansvarlige personer

Eksterne retningslinjer og standarder

Termlosen

Kort innføring i begrepsanalyse og terminologiarbeid

Heidi Suonuuti

Språkrådet

 Digdir

Forvaltningsstandard for
begrepsbeskrivelser (SKOS-AP-NO-
Begrep)

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) / The Norwegian Digitalisation Agency

 Digdir

TBX-AP-NO – Forvaltningsstandard for
tilgjengeliggjøring av
begrepsbeskrivelser basert på TBX

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) / The Norwegian Digitalisation Agency

 Digdir

Forvaltningsstandard for
begrepsharmonisering og
begrepsdifferensiering

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) / The Norwegian Digitalisation Agency

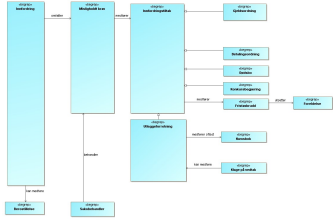

Begrepsmodeller (konseptuelt)

Strukturmodeller (logisk)

Konstruksjonsmodeller (fysisk/faktisk)

Begreper

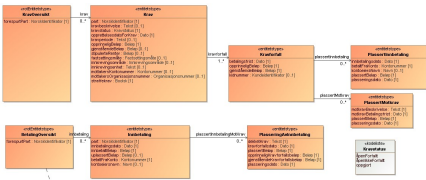

- ✓ innføring

tiltak som iverksettes av innkrevingsmyndigheten for å oppnå dekning av krav som ikke betales ved forfall.

[illegible]

Skjema

XSD
JSON
ER

Felles forståelse

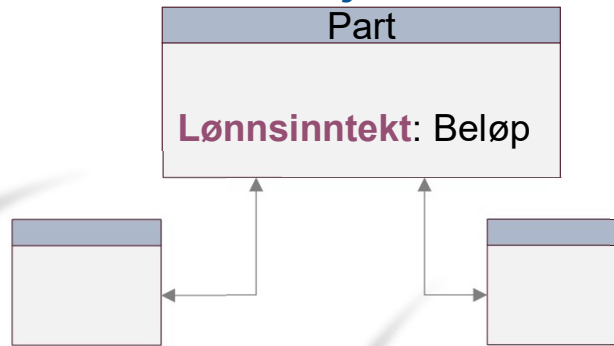
Begrep

lønnsinntekt:

"vederlag, godtgjøring for et arbeid el. en tjeneste"

Informasjonsmodell

Lovverk

Systemutvikling

```
public class Person {  
    private integer lønnsinntekt;  
    private integer ..;  
    ...  
}
```

Databasetabell

```
create table Person  
(lønnsinntekt number(28),,)
```

XML

```
<Person>  
<lønnsinntekt>111111</lønninntekt>  
</Person>
```

XSD

```
<complexType name="Person">  
<element name="lønnsinntekt" type="xsd:integer">  
</complexType>
```

«bosatt»

Skatt ▾ Avgifter ▾ Folkeregister ▾ Utenlandsk ▾

begrep Forretningsbegrep Egenskapsnavn

bosatt

Identifikator 92f82e6b-fb04-11e9-92b0-005056828ed3

nb registreringsstatus i Folkeregisteret for en person som er registrert som bosatt i Folkeregisteret

Sist endret 10.05.2024

Gyldighet fra/til -

Fag- og bruksområde Utlifting

```
818 </xsd:simpleType>
819 <xsd:simpleType name="OppholdAnnetSted">
820   <xsd:restriction base="xsd:string">
     :enumeration value="militaer" />
     :enumeration value="utenriks" />
     :enumeration value="paaSvalbard" />
     :enumeration value="pendler" />
   </xsd:restriction>
 </xsd:simpleType>
831 <xsd:enumeration value="opplysningMangler" />
832 </xsd:restriction>
833 </xsd:simpleType>
834 <xsd:simpleType name="Personstatus">
835   <xsd:restriction base="xsd:string">
836     <xsd:enumeration value="bosatt" />
837     <xsd:enumeration value="utflyttet" />
838     <xsd:enumeration value="forsvunnet" />
839     <xsd:enumeration value="doed" />
840     <xsd:enumeration value="oppfoert" />
841     <xsd:enumeration value="foedselsregistrert" />
842     <xsd:enumeration value="midlertidig" />
843     <xsd:enumeration value="inaktiv" />
844     <xsd:enumeration value="ikkeBosatt" />
845   </xsd:restriction>
846 </xsd:simpleType>
```

✓ Gjeldende

✓ Kan vises eksternt

Kapittel 4 H

§ 4-1. Hovedreg

En person s
annet følger av b

Personer so
utlendingsloven §

Oppholdstillatelsen din avgjør om du blir automatisk bosatt i Norge

Informasjonen gjelder for deg som er innvilget
oppholdstillatelse av UDI på minst 6 måneder.

«kodels te»

Familiereelasjontype

enumeration literals

mor
far
medmor
barn
søsken
ektefelleEllerPartner
dødfødtBarn

«kodels te»

Persons

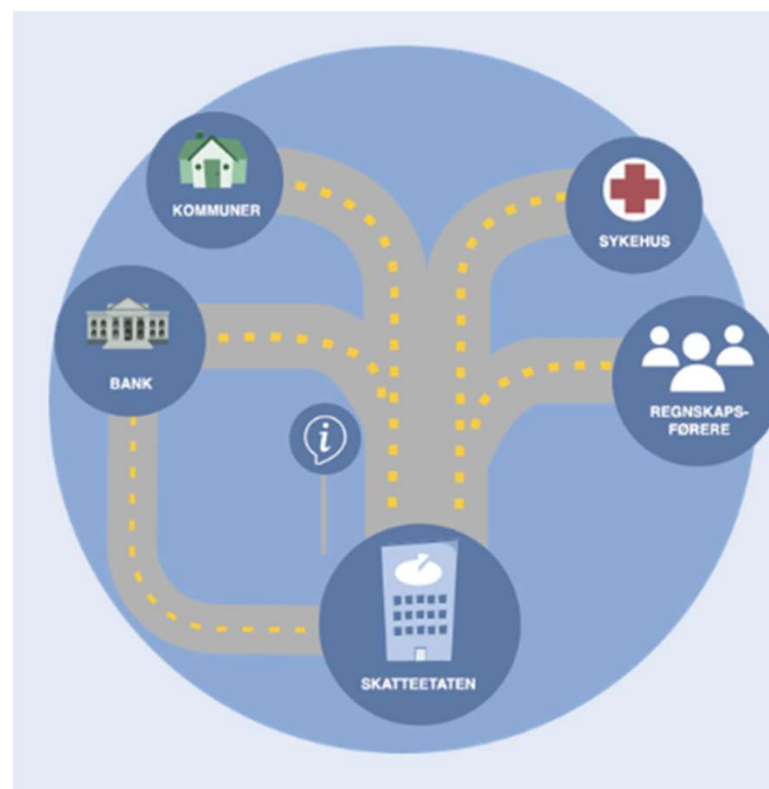
enumeration

dødt
opphørt
fødselsregistrert
midlertidig
inaktiv
ikkeBosatt

Hvorfor vi jobber med begreper?

- Skatteetaten skal innhente og forvalte den informasjonen som best setter oss i stand til å levere på samfunnsoppdraget vårt.
- Vi skal sørge for at disse dataene bidrar til forenkling og digitalisering i Skatteetaten, men også at de kan nyttiggjøres i resten av samfunnet.
- Gjennom å anvende data fra andre, skal vi bidra til at innbyggere og næringsliv ikke trenger å oppgi informasjon til det offentlige mer enn én gang.
- Skatteetaten skal ha kunnskap om hvilke data som finnes i samfunnet og prosessene de inngår i. Vi skal bygge kompetanse om hvordan vår informasjon kan brukes på nye måter for å skape verdi i våre prosesser og for andre.
- Vi skal utvikle kompetanse om internasjonale standarder og hvordan de utformes, samt om nasjonale og internasjonale løsninger innenfor god ID-forvaltning.

Ambisjon 3 i Skatteetatens strategi

Prinsippet om kun én gang

Orden i eget hus

Effektivisering av
arbeidsprosesser

Bedre
beslutningsgrunnlag

Bedre
gjennomførings- og
endringsevne

Effektiv og forenklet etterlevelse av regelverk

Informasjonssikkerhet,
personvern og
dokumentasjon

Rettssikkerhet for
innbyggere

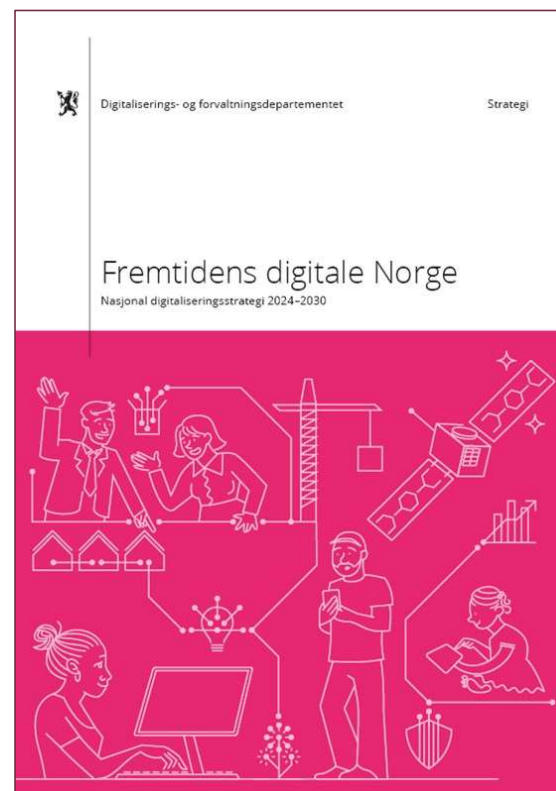
Åpenhet og tillit

Ny digitaliseringsstrategi

Overordnet mål: å gjøre Norge til det mest digitaliserte landet i verden innen 2030.

De fem prioriterte områdene er:

- Øke datadelingen og utnytte mulighetene i data og datadreven innovasjon
- Utnytte mulighetene i kunstig intelligens
- Sette fart på den grønne og digitale omstillingen
- Fremme et omstillingsdyktig og innovativt næringsliv
- Bevare tilliten, styrke inkluderingen og sikre hensynet til barn og unge

Digitaliseringsrundskrivet

Digitaliseringsrundskrivet er en sammenstilling av pålegg og anbefalinger om digitalisering i offentlig sektor.

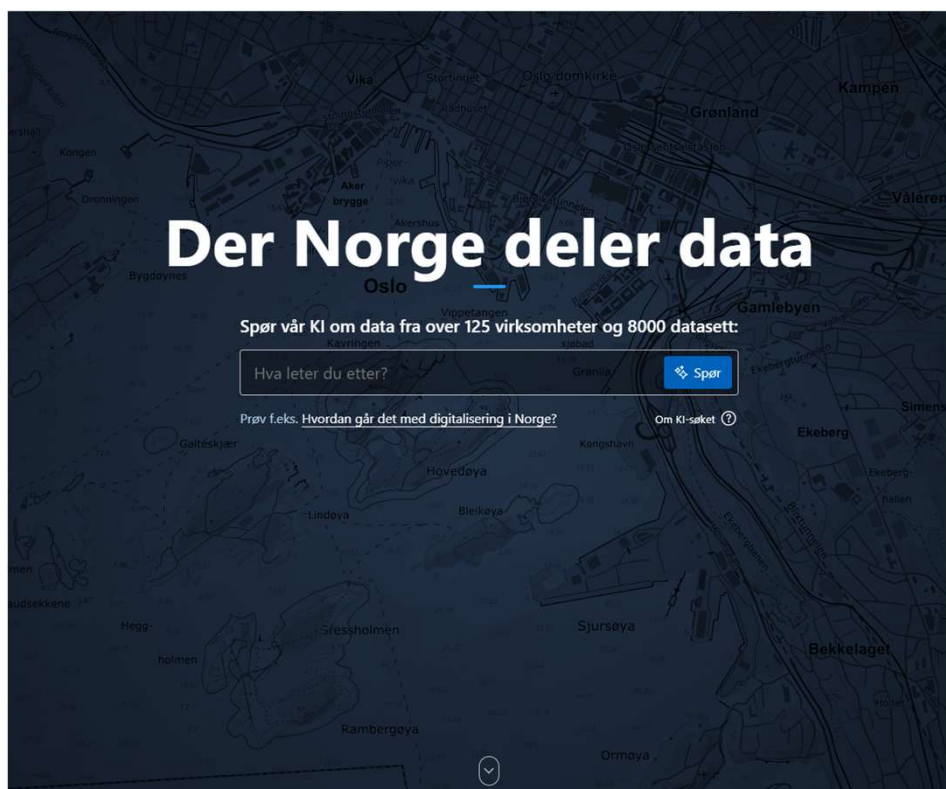

«Virksomheten skal registrere datasett i Felles datakatalog»

«Terminologi og begrepslister bør leveres til Felles begrepskatalog»

Felles datakatalog

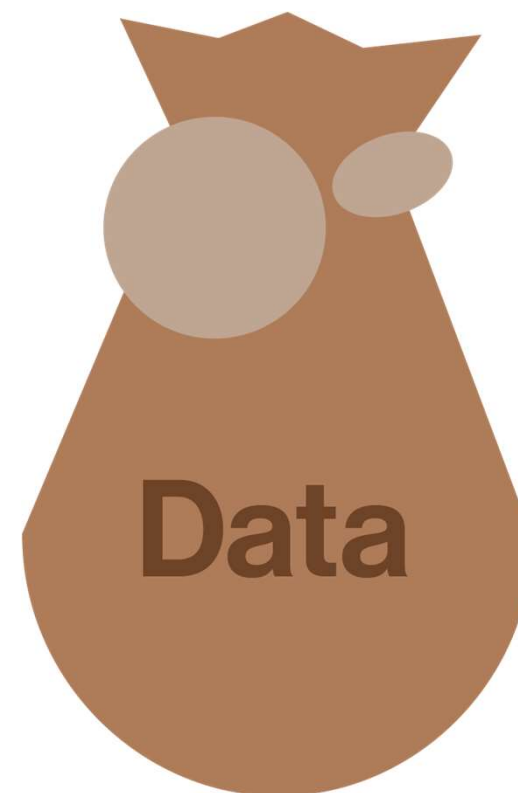

- Data.norge.no gir en oversikt over hvilke data offentlig sektor har og kan dele.
- Katalogen tilrettelegger for å gi datakonsumenter enklere tilgang til data.
- Katalogen fremmer rettfærdige konkurransevilkår ved å muliggjøre viderebruk av data for både kommersielle og ikke-kommersielle formål.

<https://data.norge.no/nb>

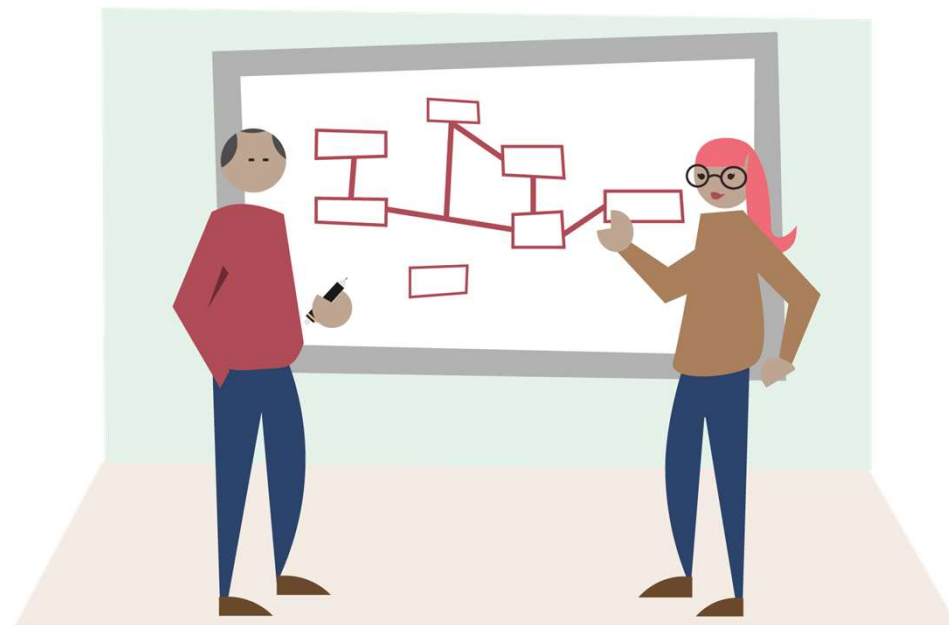
Dokumentasjon er viktig

- Det gir mye verdi å dokumentere data
- Det tar mye tid å dokumentere data
- Vi må involvere ulike fagmiljøer for å dokumentere data
- Uten å dokumentere data når vi ikke målene våre

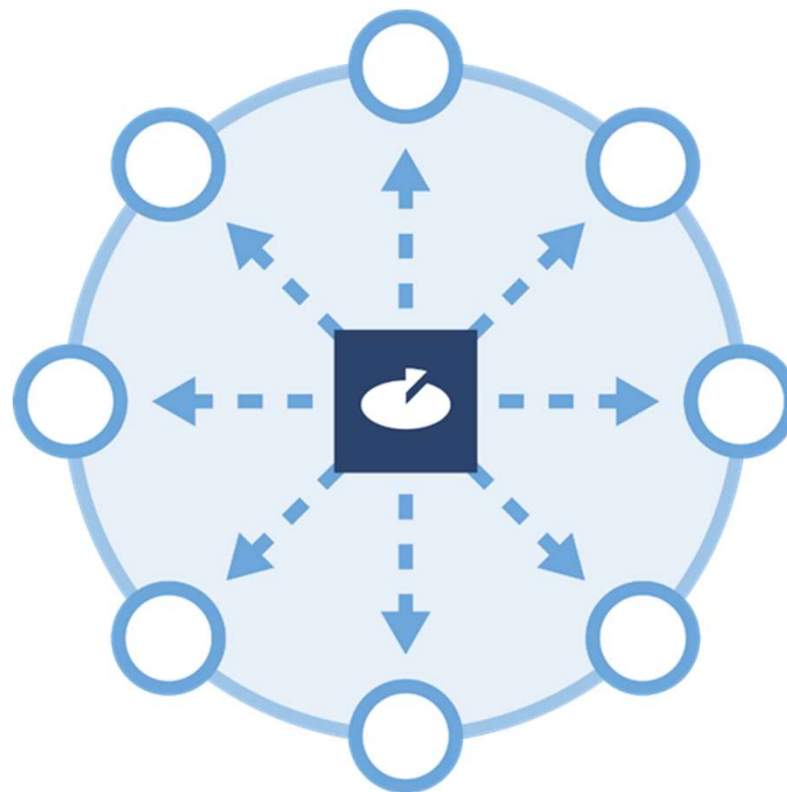
Harmonisering er nyttig

- A-ordningen
- Andre initiativ har vært forsøkt, ikke gitt store gevinster
- Ulike regelverk gjør det vanskelig å harmonisere
- Kostnader

Vi må prioritere dokumentasjon

- Tiden vår er knapp
- Det er viktigst å vite hva dataene betyr
- Ansvarsfordeling i offentlig sektor

Folkeregisteret 22. mai 2025

Bruksmønster Siste 30 dager

Antall kall fordelt på TJENESTE

205 976 928

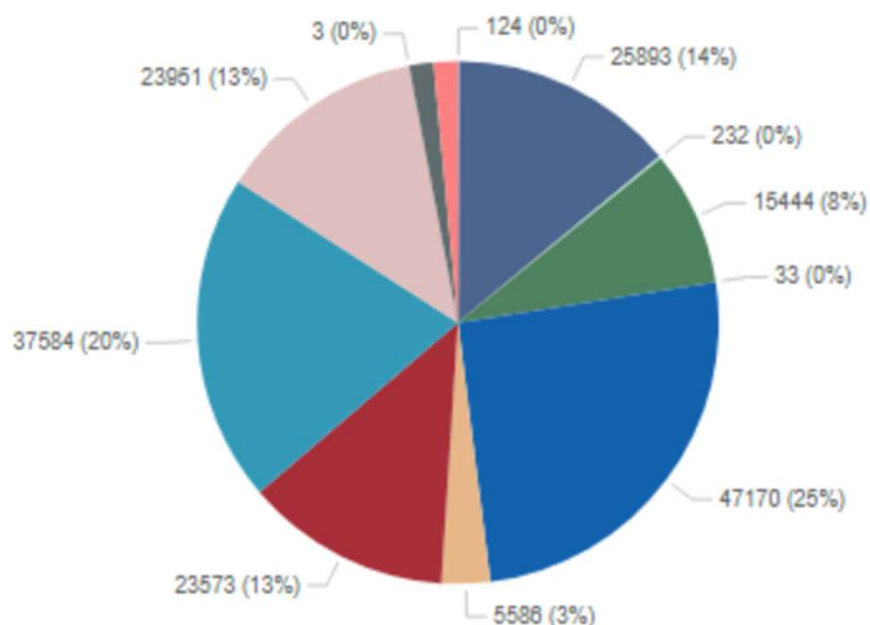
Antall kall i alt

2 417

Antall aktive orgnr

5 828 768

Max antall kall på en dag

- hendelserBulkoppslag
- hendelserFeed
- hendelserId
- hendelserSisteSekvensnummer
- personerArkiv
- personerBulkoppslag
- personerBulkoppslagArkiv
- personerEntydigSoek
- personerOppslagId
- personerTreffliste
- personerXsd
- uttrekkBatch
- uttrekkTilpasset

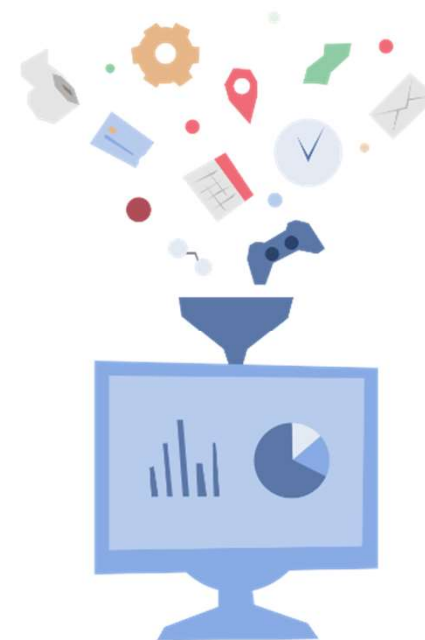
tilflyttingsland (Bokmål)

Nynorsk: *tilflyttingsland*, Engelsk: *the country a person is moving to*

Ansvarlig: [Skatteetaten](#)

Definisjon

nb landet som en person i Folkeregisteret flytter til ved utflytting fra Norge

Oppsummering

- Vår erfaring tilsier at det er mer nyttig å prioritere å dokumentere enn å harmonisere.
- Harmonisering må skje basert på reelle behov hos de som bruker begrepene.

